

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Název práce: Romská etnicita v Albánii

Autor práce: Alena Vysloužilová

Vedoucí práce: Marek Jakoubek

Práce „Romská etnicita v Albánii“ Aleny Vysloužilové vznikala dlouho, přesto je pro mne do značné míry zklamáním, a to především proto, že její výsledná podoba se poměrně výrazně odlišuje od původního záměru či plánu. Jsem sociální antropolog a Romové/Cikáni jsou tak pro mne „jen“ skupinou (jednou z mnoha), na kterou coby antropolog aplikuji příslušný (antropologický) metodologický a teoretický aparát. Metodologie (terénní výzkum) a příslušný sektor teoretického aparátu (teorie etnicity) od sebe přitom v daném případě nejsou dost dobře oddělitelné, musí jít takřka ruku v ruce (teorie vede metodu při výzkumu a v dialektickém vztahu zase metoda sytí teorii „daty“). Za dané konstelace jsem se na vedení práce velice těšil – vést někoho, kdo se pohybuje v albánském terénu a disponuje kompetencí v albánštině, slibovalo přinejmenším velice zajímavé a snad i nečekané výsledky. Z těch či oněch důvodů (nebudu je komentovat, nemohou, anebo alespoň by neměly být předmětem hodnocení) z tohoto plánu sešlo a práce nabrala formy práce povýtce kompilační. A zde začaly potíže – při absenci terénního výzkumu nezbývalo, než se opřít o literaturu a bylo by bývalo třeba číst a číst a číst, a to takřikajíc na obou frontách – té teoretické (tedy antropologické) i té historicko-etnografické (tedy, řekněme, pramenné či materiálové, tedy oné, poskytující „data“). Bohužel – a zde se již dostávám ke kritice (a to, mám za to, plně oprávněné) – autorka se naopak omezila jen na velmi omezený soubor literatury, navrch spíše sporné kvality (po níž sáhla nejspíše proto, že byla dostupná na internetu). Navíc za dané situace prakticky zcela rezignovala na to, co mohlo práci stále ještě do značné míry zachránit – zdroje v albánštině. A literatura antropologická se vytratila bezezbytku (snad není domýšlivé, že – když už chtěla psát a Romech/Cikánech a etnicitě – si přeci jen mohla přečíst alespoň mojí knížku „Cikáni a etnicita“, o Eriksenovi a Barthovi nemluvě; vlastně, z těžko pochopitelných důvodů autorka s výjimkou jediného titulu rezignovala na celý seznam literatury, kterou odevzdala při zadání práce; seznam vizte zde: https://is.cuni.cz/studium/dipl_st/index.php?doo=detail&did=178626; tuto skutečnost bych asi žádal vysvětlit při obhajobě). A když už jsme u toho, nějak se mi nedaří pochopit ani to, proč si autorka nepřčetla jednu z mála relevantních prací o Romech/Cikánech

v Albánii – studii od Margaret Hasluck (1938 “The Gypsies of Albania,” *Journal of the Gypsy Lore Society* 17/2/: 49-61; 110-122), byť ji sama zmiňuje.

I když výše uvedené by snad mohlo naznačovat, že práce skončila katastrofou, není to tak (anebo si to alespoň nemyslím). V rámci možného (ve všech smyslech) autorka předložila práci, která člověku, neobeznámenému s tématem (tj. Romy v Albánii, neb etnicita se nějak vytratila), nabídne (velmi) stručný přehled tak, že si čtenář (snad) nějaký obrázek o daném tématu přeci jen vytvoří. Samozřejmě, že věci neprospívá řada formálních prohřešků, z nichž za nejpodivuhodnější bych asi označil uvádění jmen a označení v albánštině (albánském zápisu), byť existuje – nakolik mohu soudit – jejich poměrně ustálený přepis do češtiny (zejm. tedy autorkou uváděný „Hoxha“ /str. 20/, u nás obvykle převáděný na „Hodža“, ale možná, že se mýlím). Za určité formální fiasko lze pak považovat seznam literatury, kdy je takřka nemožné zjistit, zda se autorka držela nějakého vzoru, případně, co oním vzorem mělo být.

Summa summarum: práce není ideální, trpí mnoha formálními pochybeními na celé řadě front, největší potíží – tou, která je důvodem výsledné známky – je ovšem její povrchnost, kdy se autorce prakticky nepodařilo přispět ničím novým a, obávám se, vlastně ani nijak výrazně zajímavým, třebaže zvolený terén a její jazyková kompetence jí „zajímavost“ (ať už jí míníme cokoli) bezmála zaručovaly.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „dobře“.

V Rudné u Prahy 12. 1. 2020

Marek Jakoubek

Ústav etnologie FF UK